



Vodenje računa je za malega delničarja drago

Visoka nadomestila **VZMD** meni, da so stroški nesorazmerno visoki, KDD in borzne hiše pa posebnih težav ne vidijo

Imetniki trgovalnih računov za storitve vodenja računa, ne glede na stopnjo aktivnosti in število delnic, odštejejo okoli 15 evrov na leto. Nekateri opozarjajo, da ti stroški vlagatelje silijo s trga, v KDD pa so prepričani, da je vpliv tega dejavnika pri odhodih majhen.

ANDREJ MOTL

Pred nekaj leti je Centralna klirinško depotna družba (KDD) ob nadomestilu za vodenje trgovalnega računa začela zaračunavati tudi nadomestilo za vzdrževanje stanja vrednostnih papirjev (tako imenovano ležarino), borzno posredniške hiše pa so ta strošek prenesle na svoje stranke. Da so si pri tem odrezale svoj kos pogače, nakazuje to, da minimalna letna nadomestila za vodenje računa in vzdrževanje stanja vrednostnih papirjev pri KDD skupaj znašajo 7,44 evra, imetniki trgovalnih računov pa zanje odštejejo povprečno 15 evrov.

Še posebno problematično se je novo obračunavanje izkazalo za tako imenovane certifikatske delničarje, ki so svoje premoženje prenesli na nove trgovalne račune, z njimi pa niso opravljali nikakršnih transakcij. KDD namreč ne omogoča več prenosa delnic nazaj na registrske račune, kjer se omejeni stroški ne obračunavajo.

Kratkovidnost ali pridobitništvo?

KDD in borzno posredniške hiše očitno delujejo precej kratkovidno, pri tem pa jih vodi le želja po hitrem zaslužku na račun vlagateljev z že tako zdesetkanimi donosi, meni mag. Kristjan Verbič, predsednik Vseslovenskega združenja malih delničarjev (VZMD). Letni stroški lastnikov delnic so po njegovem mnenju za digitalizirano storitev, kot je register vrednostnih papirjev, nesorazmerno visoki.

Številne delničarje z manjšimi vložki naj bi povečevanje letnih

stroškov vodenja trgovalnih računov poleg nekaterih drugih nerazumnih stroškov prisililo v umik s slovenskega kapitalnega trga in se bodo nanj le stežka vrnili, kar po Verbičevem mnenju dolgoročno pomeni veliko škodo. Tudi zato, ker je KDD leta 2010 dosegla visok izkazan dobiček, bi po Verbičevem mnenju delničarjem morala ponuditi več ali pa poceniti storitve. Predvsem pa bi morala omogočiti preprost prenos vrednostnih papirjev s trgovalnih računov nazaj na registrske račune.

Da je bil registrski račun zasnovan kot prehodni račun, na katerega naj bi se vrednostni papirji imetnika vpisali le, dokler ta ne izbere borzno posredniške družbe oziroma banke, ki mu bo vodila račun, pa odgovarjajo na KDD. »Noben sistem ne more delovati na način, kjer bi si uporabniki prosto izbirali, ali bodo za storitve kaj plačevali ali pa ne bodo plačevali ničesar,« dodaja Matjaž Titan, svetovalec uprave KDD. Poleg tega meni, da se bo v prihodnje treba lotiti tudi vprašanja dolžine prehodnega obdobja.

Na vprašanje o razlogih za uvedbo ležarin Titan odgovarja, da je tarifna struktura, pri kateri je bil glavni poudarek na transakcijskih nadomestilih, bila ustrezna le, dokler je bilo obsežnih portfeljev na našem trgu sorazmerno malo. V letih 2008–2009 je zaradi konsolidacije lastništva po njegovih besedah dozorel čas za znižanje nadomestil pri transakcijah in hkratno uvedbo nadomestila za vzdrževanje stanja vrednostnih papirjev, ki se plačujejo v sorazmerju z obsegom portfelja.

Borzne hiše ponujajo več?

Razliko med višino letnih nadomestil, ki jih zaračunava KDD, ter občutno višjimi minimalnimi stroški ležarin in vodenja, ki jih zaračunavajo borzno posredniške hiše, pa pojasnjuje tako, da zadnje

na ta način financirajo vsebinsko širše storitve od KDD. V družbi menijo, da se je borzna aktivnost od vrhunca leta 2007 pri nas zmanjšala za približno 80 odstotkov. Meni, da je zaradi velikosti tega trenda število prodaj vrednostnih papirjev, katerih vzrok je bila izključno višina letnih nadomestil, povsem nezaznavno. Delničarjem, ki vrednostnih papirjev nočejo prodati, obenem pa bi z njimi imeli čim manj stroškov, svetuje razmislek o združevanju večjih trgovalnih računov v enega (na primer znotraj družine), vendar opozarja, da je v tem primeru potreben razmislek o pravnih in davčnih implikacijah.

V borzno posredniški družbi Alta vzrok za prodajo delnic in zaprtje trgovalnih računov nekaterih strank delno vidijo v višini letnih nadomestil za storitve, delno pa, podobno kot KDD, v splošnem padanju vrednosti slovenskih delnic. Del vlagateljev z majhnimi vložki in del neaktivnih vlagateljev naj bi tako ocenil, da je njihov portfelj stroškovno nadpovprečno obremenjen. Posledično naj bi se v večini primerov odločili za prenos sredstev v druge oblike varčevanja. Preusmeritev v vzajemne sklade, kjer letnih stroškov vodenja računa in ležarin ni, svetujejo tudi drugim strankam, ki se jim letni stroški vodenja trgovalnega računa zdijo previsoki.

Ker pri KDD in borznih hišah po dosedanjih izkušnjah VZMD ni zadostne pripravljenosti za spremembe v smeri, ki bi bila delničarjem prijaznejša, si bodo po Verbičevih besedah še naprej prizadevali za spremembe zakonodaje in zadevnih podzakonskih aktov. Te spremembe bi po njegovem mnenju vodile v večjo likvidnost kapitalnega trga, to pa naj bi koristilo tako družbam, delničarjem, bankam in borznim hišam kot tudi slovenskemu gospodarstvu na splošno.

Stran / Page: 31

Doseg / Reach: 130000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 730 cm²

2 / 2



Mali delničarji, ki se soočajo z visokimi tarifami za vzdrževanje trgovalnih računov, bi zlahka prevzeli podobno geslo. FOTO MATEJ DRUŽNIK